

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ**

ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВА

Факультет управління і технологій

Кафедра економіки, маркетингу та бізнес-адміністрування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. декана факультету управління і технологій

д.е.н, проф. _____

Світлана БОНЯР

«02» вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕКОНОМІКА ТРАНСПОРТУ»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ: другий (магістерський)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ: 27 «Транспорт»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ: 275 «Транспортні технології (на залізничному транспорті)»

Київ – 2024/2025 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка транспорту» для студентів рівня вищої освіти другий (магістерський) спеціальності 275 «Транспортні технології (на залізничному транспорті)». Київ: ДУІТ, 2023. 9 с.

Розробник: д.е.н., професор

Вікторія ЯНОВСЬКА

Обговорено та рекомендовано до затвердження Науково-методичною радою Інституту управління, технологій та права

Протокол № 2 від «30» серпня 2024 року

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економіки, маркетингу та бізнес-адміністрування

Протокол № 1 від 26 серпня 2024 року

В.о. завідувача кафедри, к.е.н., доц.

Вікторія ТВОРОНОВИЧ

© Яновська В.П., 2024 рік

© Яновська В.П., 2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 27 «Транспорт»	Вибіркова	
Модулів	Спеціальність 275 «Транспортні технології (на залізничному транспорті)»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: – 8 аудиторних – 3 самостійної і індивідуальної роботи студента – 5	Рівень вищої освіти другий (магістерський)	30 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		15 год.	2 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		75 год.	108 год.
Індивідуальні завдання			
Вид контролю: залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 60%

для заочної форми навчання – 11%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – вивчення теоретичних та прикладних засад економіки транспорту, включаючи попит, витрати, вартість та якість послуг, вплив нормативно-правових актів та регуляторних реформ, конкуренцію між різними видами транспорту

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Економіка транспорту» студент набуває таких **компетентностей** як:

Загальні компетентності: ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності: ФК1. Здатність до дослідження і управління функціонуванням транспортних систем та технологій; ФК4. Здатність до управління ланцюгами поставок та логістичними центрами; ФК5. Здатність до управління вантажними перевезеннями за видами транспорту; ФК6. Здатність до управління пасажирськими перевезеннями за видами транспорту; ФК7. Здатність до управління транспортними потоками; ФК8. Здатність до управління надійністю та ефективністю транспортних систем і технологій.

Програмними результатами вивчення навчальної дисципліни «Економіка транспорту» є: РН1. Відшукувати необхідну інформацію у науково-технічній літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати і об'єктивно оцінювати інформацію у сфері транспортних систем і технологій та з дотичних міжгалузевих проблем; РН3. Приймати ефективні рішення у сфері транспортних систем і технологій з урахуванням технічних, соціальних, економічних та правових аспектів, генерувати і порівнювати альтернативи, оцінювати потрібні ресурси і обмеження, аналізувати ризики; РН6. Розробляти нові та удосконалювати існуючі транспортні системи та технології, визначати цілі розробки, наявні обмеження, критерії ефективності та сфери використання.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль I. Транспорт в системі соціально-економічних відносин

Тема 1 Транспорт як галузь національної економіки

Транспорт у системі суспільного виробництва. Транспортна система України. Місце та роль транспорту у структурі національної економіки. Значення транспорту, для глобального, національного та місцевого економічного розвитку.

Тема 2 Економіка транспортного підприємства

Підприємство як господарський суб'єкт. Основні та оборотні засоби транспортного підприємства. Трудові ресурси транспортного підприємства. Фінансові результати транспортного підприємства.

Тема 3 Економіка вантажних перевезень

Транспортно-логістичний сектор економіки. Сегменти ринку транспортно-логістичних послуг. Моделі управління ланцюгами постачання. Логістичні, експедиторські, транспортні компанії. Ефективність логістики.

Тема 4 Економіка пасажирських перевезень

Сегменти ринку транспортно-логістичних послуг в сфері перевезення пасажирів. Моделі транспортного обслуговування. Логістика спільного використання транспортних засобів. Сервіси замовлення поїздок. Стала мобільність.

Модуль II. Економічний розвиток транспорту

Тема 5 Інноваційно-інвестиційний розвиток транспорту

Характеристика інноваційно-інвестиційних рішень та проєктів. Зміст техніко-економічного обґрунтування

Тема 6 Європейська інтеграція та економічний розвиток

Євроінтеграційні засади економічного розвитку України. Транс'європейська транспортна мережа. Структура мережі. Коридори базової мережі та горизонтальні пріоритети. Законодавство та дії, пов'язані з TEN-T.

Тема 7 Сталий транспорт

Зелена угода. Сталий розвиток різних видів транспорту. Інтерналізація транспортних зовнішніх витрат. Оцінка зовнішніх витрат.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекції	практичні заняття	самостійна робота		лекції	практичні заняття	самостійна робота
Модуль 1. Економіка транспорту								
Змістовий модуль 1. Транспорт в системі соціально-економічних відносин								
Тема 1 Транспорт як галузь національної економіки	18	4	2	12	18	2		16
Тема 2 Економіка транспортного підприємства	18	4	2	12	18	2		16
Тема 3 Економіка вантажних перевезень	18	4	2	12	18	1		17
Тема 4 Економіка пасажирських перевезень	18	4	2	12	18	1		17
Разом за змістовим модулем 1	72	16	8	48	72	6		66
Змістовий модуль 2. Економічний розвиток транспорту								
Тема 5 Інноваційно-інвестиційний розвиток транспорту	18	6	4	8	18	4	2	14
Тема 6 Європейська інтеграція та економічний розвиток	18	4	2	12	18	1		17
Тема 7 Сталий транспорт	12	4	1	7	12	1		11
Разом за змістовим модулем 2	48	14	5	27	48	4	2	42
Усього годин	120/4,0	30	15	75	120/4,0	10	2	108

5. Теми семінарських занять

Виконання семінарських занять при вивченні дисципліни не передбачено.

6. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин	
	денна форма	денна форма
Змістовий модуль I. Транспорт в системі соціально-економічних відносин		
Тема 1 Транспорт як галузь національної економіки	2	
Тема 2 Економіка транспортного підприємства	2	
Тема 3 Економіка вантажних перевезень	2	
Тема 4 Економіка пасажирських перевезень	2	
Разом за змістовим модулем 1	8	
Змістовий модуль II. Економічний розвиток транспорту		
Тема 5 Інноваційно-інвестиційний розвиток транспорту	4	2
Тема 6 Європейська інтеграція та економічний розвиток	2	
Тема 7 Сталий транспорт	1	
Разом за змістовим модулем 2	5	
Усього годин	15	2

7. Теми лабораторних занять

Виконання лабораторних занять при вивченні дисципліни не передбачено.

8. Самостійна робота

Назва теми	Кількість годин	
	денна форма	денна форма
Змістовий модуль I. Транспорт в системі соціально-економічних відносин		
Тема 1 Транспорт як галузь національної економіки	12	16
Тема 2 Економіка транспортного підприємства	12	16
Тема 3 Економіка вантажних перевезень	12	17
Тема 4 Економіка пасажирських перевезень	12	17
Разом за змістовим модулем 1	48	66
Змістовий модуль II. Економічний розвиток транспорту		
Тема 5 Інноваційно-інвестиційний розвиток транспорту	8	14
Тема 6 Європейська інтеграція та економічний розвиток	12	17
Тема 7 Сталий транспорт	7	11
Разом за змістовим модулем 2	27	42
Усього годин	75	108

9. Індивідуальні завдання

Виконання індивідуальних завдань при вивченні дисципліни не передбачено.

10. Методи навчання

В процесі викладання використовуються такі методи навчання: за джерелом знань – словесні, наочні, практичні методи; за логікою навчального процесу – індуктивні й дедуктивні, аналітичні й синтетичні методи; за дидактичними цілями – організація навчальної діяльності, стимулювання, контроль і оцінка; за характером пізнавальної діяльності – частково-пошуковий (або евристичний), проблемного викладення та пояснювально-ілюстративні методи, які сприяють набуттю соціально-комунікативних навичок (soft skills).

Основними методами навчання є проведення лекційних і практичних занять (під час дистанційного або змішаного навчання за допомогою відеоконференцій Google Meet або ZOOM), слайдові презентації (у програмі Power Point), дискусійне обговорення проблемних питань, самостійне вивчення теоретичного матеріалу дисципліни з використанням Internet-ресурсів, методичних розробок (на сайті Університету), спеціальної та наукової літератури, проведення аналітичних досліджень.

11. Методи контролю

У процесі вивчення дисципліни використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів за усіма видами навчальних робіт проводиться за поточним та підсумковим контролюми.

Поточні форми контролю: індивідуальне усне опитування, індивідуальне письмове опитування (тестування), презентація результатів виконаних завдань та досліджень, результатів роботи в малих групах; презентація результатів самостійної роботи; дискусії; управлінські ситуації з розрахунковими завданнями; розгляд ситуативних завдань; індивідуальні консультації, модульний контроль.

В кінці семестру підраховується загальна кількість балів за результатами поточного контролю.

Підсумкова форма контролю знань – залік. Максимальна сума балів – 100. Мінімальна – 60.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

залік

Поточне оцінювання та самостійна робота								Сума
Модуль № 1				Модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100
12	12	12	14	12	12	12	14	

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За шкалою ECTS	Бали	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	82-89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75-84 (добре)		
D	64-74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60-63 (достатньо)		
FX	35-59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	0-34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

«Відмінно» – А (90–100 балів) – виставляється студенту, який глибоко та міцно засвоїв матеріал, відмінно справляється з задачами та питаннями, показує знайомство з фаховою літературою, володіє різносторонніми навичками та прийомами виконання практичних завдань, вміє добре орієнтуватись у виробничих ситуаціях.

«Добре» – ВС (75–89 балів) – виставляється студенту, який твердо знає програмний матеріал, правильно застосовує теоретичні знання при рішенні практичних завдань, володіє необхідними навичками та прийомами їх виконання.

«Задовільно» – DE (60–74 балів) – виставляється студенту, який має знання тільки основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, неправильне тлумачення окремих елементів завдання та відчуває труднощі при виконанні практичних завдань.

«Незадовільно» – FX (35–59 балів) – виставляється студенту, який дає необґрунтовані відповіді на запитання, допускає суттєві помилки у використанні понятійного апарату. Не простежується логічність та послідовність думки. Формулювання хаотичні та не усвідомлені.

«Незадовільно» – F (1–34 балів) – виставляється студенту, який не засвоїв зміст дисципліни, вміння та навички не набуті.

13. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Силабус навчальної дисципліни.
3. Конспект лекцій.
4. [Google Classroom «Економіка транспорту»](#).
5. [Електронні ресурси бібліотеки ДУІТ](#).

14. Рекомендована література

Базова

1. Економіка залізничного транспорту: Навчальний посібник / [М.В. Макаренко, В.П. Яновська, В.І. Творонович, О.Р. Приймук та ін.]; кер. кол. авт. і наук. ред. В.П. Яновська. 2-ге вид., перероб. К.: 365, 2019. 364 с.
2. Економіка підприємств водного транспорту: Навчальний посібник / [В.Г. Коба, С. М. Боняр, О.Є. Бабіна, О.О. Карпенко та ін.]; кер. кол. авт. За заг. ред. В.Г. Коби. К.: ТОВ «СІК ГРУП УКРАЇНА», 2017. 474 с.
3. Економіка транспорту: Навчальний посібник / За ред. В.Г. Коби. К.: КДАВТБ КМУЦА, 1999. 254 с.
4. Кулаєв Ю.Ф. Економіка залізничного транспорту. 2-е вид., переробл. і доповн. К.: «Фенікс», 2012. 240 с.
5. Соціально-економічні аспекти розвитку підприємств транспорту України: монографія / За аг. ред. М.В. Макаренко. К.: ДЕДУТ, 2013. 295 с.

Нормативно-правові акти:

1. Господарський кодекс України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Закон України «Про захист економічної конкуренції» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>
3. Закон України «Про природні монополії» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-14#Text>
4. Закон України «Про транспорт» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД – 2010). http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html
6. Методика визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0317-02#Text>
7. Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0006626-06>
8. Міжнародні стандарти фінансової звітності https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text
9. Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/430-2018-%D1%80#Text>
10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
11. Національний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>
12. Податковий кодекс України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

Допоміжна

1. Immers L.H., Stada J.E. Basics of Transport Economics. Heverlee, February 2004 (Updated August 2007). 59 p. <https://www.mech.kuleuven.be/cib/verkeer/dwn/H111part4.pdf>
2. Kockelman K., Chen T.D., Larsen K., Nichols B. The Economics of Transportation Systems: a Reference for Practitioners. University of Texas at Austin. January 2013. 310 p. https://ctr.utexas.edu/wp-content/uploads/pubs/0_6628_P1.pdf
3. Palma A., Lindsey R., Quinet E., Vickerman R.A Handbook of Transport Economics. – Edward Elgar Pub, 2011. – 928 p. <https://econpapers.repec.org/bookchap/elgeebook/12679.htm>
4. Rodrigue J.-P. The Geography of Transport Systems, Fifth Edition, New York: Routledge, 2020. 467 p. <https://transportgeography.org/>
5. Transportation Economics. Universities-National Bureau Committee for Economic Research. January 1965. <https://www.nber.org/books-and-chapters/transportation-economics>

15. Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України. <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Офіційні сайти транспортних підприємств.
3. Національний банк України – <https://bank.gov.ua/>
4. European Statistical Office (Eurostat) – <https://ec.europa.eu/eurostat>
5. The Economist. <https://www.economist.com>
6. The Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) — <https://www.oecd.org>
7. The World Bank – <https://www.worldbank.org>

Укладач: д.е.н., професор

Вікторія ЯНОВСЬКА